

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

DOBRA ZMIANA W SAMORZĄDZIE

DOTRZYMUJEMY SŁOWA

Szanowni Państwo!

Już trzeci rok rząd Prawa i Sprawiedliwości, obozu Zjednoczonej Prawicy zmienia Polskę na lepsze. Konsekwentnie naprawiamy nasze państwo, by mogło ono jak najlepiej służyć nam wszystkim. Naszym celem, celem polityki dobrej zmiany jest budowa Polski dostatniej, godnej, sprawiedliwej, uczciwej i bezpiecznej. Jednym słowem Polski takiej, której mieszkańcy będą mogli cieszyć się pod każdym względem takim samym poziomem życia, jaki jest udziałem obywateli najzamożniejszych państw europejskich. Systematycznie, krok po kroku zmierzamy ku temu celowi, przybliżając się tym samym do spełnienia wielkiego marzenia pokoleń Polaków o życiu na miarę naszych aspiracji.

Teraz nadszedł czas, by dobra zmiana zeszła na poziom samorządowy: do gmin, powiatów, dużych miast i województw i uczyniła nasze małe ojczyzny – wsie, miasteczka i największe aglomeracje – miejscami o wiele bardziej nadającymi się do życia.

Skończymy ze złymi praktykami i ukróćmy nadużycia. Położymy kres dzikiej, karmiącej się krzywdą zwykłych ludzi, reprivatyzacji. Nie dopuścimy do wyprzedaży ważnych składników majątku naszych samorządów. Te dobra w postaci firm zajmujących się na przykład dostarczaniem wody, ciepła czy odprowadzaniem odpadów i ścieków powinny służyć ogółowi mieszkańców i być jednym z narzędzi kształtowania polityki władz lokalnych, a nie zyskom prywatnych właścicieli.

Tak jak w 2015 roku do wyborów prezydenckich i parlamentarnych Prawo i Sprawiedliwość przystąpiło z programem oczekiwanych przez

Polaków zmian, tak dziś nasza partia, obóz Zjednoczonej Prawicy, staje do wyborów samorządowych dobrze przygotowana merytorycznie. Mamy naprawdę dobry, przemyślany program dla Polski lokalnej. A ściślej – mamy programy, bo nasze propozycje zawierają nie tylko zobowiązania o charakterze ogólnopolskim, ale – i to przede wszystkim – plany tego, co zamierzamy zrobić, jeśli Państwo obdarzycie nas zaufaniem, w poszczególnych województwach, miastach, powiatach i gminach, aby ich mieszkańcom, aby nam wszystkim żyło się po prostu lepiej.

Program, który Państwu przedstawiamy jest efektem naszej wytężonej pracy na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. Tak jak trzy lata temu jeździliśmy po Polsce i słuchaliśmy tego, co Polki i Polacy mają nam do powiedzenia. Odbiliśmy prawie tysiąc spotkań. Wiemy zatem, czego oczekują mieszkańcy naszego kraju i obiecujemy, że będziemy zmieniać nasze małe ojczyzny zgodnie z tymi oczekiwaniami.

Jestem głęboko przekonany, że tak jak realizacja naszego programu z 2015 roku zasadniczo odmieniła w wielu dziedzinach życie Polek i Polaków, tak urzeczywistnienie naszych propozycji dla Polski lokalnej zaowocuje dynamicznym rozwojem naszych małych ojczyzn oraz zasadniczym podniesieniem poziomu życia wspólnot lokalnych.

Nasze trzyletnie rządy świadczą o tym, że jesteśmy partią wiarygodną, która dochowuje zobowiązań wyborczych. Spełniliśmy już wiele obietnic złożonych Polakom, inne – systematycznie wprowadzamy w życie.

Dotrzymujemy słowa w rządzie, dotrzymamy i w samorządzie! I to jest dodatkowy powód, dla którego warto zagłosować na kandydatów z list Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość do władz lokalnych wszystkich szczebli.

Jarosław Kaczyński

ROZWÓJ GOSPODARCZY MAZOWIECKIEGO

Silna i nieskrępowana biurokratycznymi barierami przedsiębiorczość jest motorem napędowym rozwoju państwa oraz fundamentem do budowania zamożnej i niezależnej finansowo klasy średniej. Wzrost gospodarczy to fundament rozwoju całego kraju. Tylko silna, zrównoważona gospodarka może zapewnić bezpieczeństwo ekonomiczne Polaków i długofalową poprawę jakości życia. Wzmocnienie małych i średnich przedsiębiorstw, poprawa warunków prowadzenia biznesu oraz przyciągnięcie nowych inwestorów są kluczem do rozwoju każdej gminy i powiatu, miast i wsi.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA MAZOWIECKICH PRZEDSIĘBIORCÓW I GOSPODARKI

NISKIE BEZROBOCIE – W Polsce mamy wreszcie rynek pracownika – bezrobocie jest najniższe od 26 lat. W Mazowieckiem spadło z 8,4% w XI 2015 r. do **5,1% w VI 2018 r.** Podnosimy także wynagrodzenia osób najmniej zarabiających. Pracownicy mają teraz zapewnioną dolną granicę wynagrodzenia (**13,70 zł brutto w 2018 r.**) i zagwarantowaną coroczną waloryzację pensji.

KONSTYTUCJA BIZNESU - Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii wprowadza **pakiet ponad 100 zmian dla przedsiębiorców**, które ułatwią zakładanie, prowadzenie i rozliczanie działalności. Skorzysta na tym również **ponad 474 tys. istniejących w województwie firm** oraz kolejne, których utworzenie będzie teraz łatwiejsze niż kiedykolwiek. Zmiany najbardziej uciążliwych przepisów utrudniających prowadzenie biznesu rozpoczęły się w 2016 roku. Do dzisiaj ponad 100 zmian weszło już w życie, m.in. rozszerzono ochronę przedsiębiorcy poprzez interpretację wszystkich niejasno-

ści na korzyść przedsiębiorcy, czy powołując Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Jako jeden z projektów strategicznych SOR został opracowany Pakiet działań dla średnich miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Pakietem dla miast średnich **objęte są 32 miasta z województwa mazowieckiego, w tym 8 to miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze** (Ostrołęka, Radom, Ostrow Mazowiecka, Ciechanów, Gostynin, Pułtusk, Koźienice, Sierpc).

W ramach inicjatywy Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR) do spotkań przedinwestycyjnych **z województwa mazowieckiego projekty zgłosiło 18 miast średnich**: Gostynin, Grójec, Koźienice, Przasnysz, Sokółów Podlaski, Grodzisk Mazowiecki, Marki, Mława, Nowy Dwór Mazowiecki, Ostrołęka, Ostrow Mazowiecka, Piastów, Płock, Płock, Płock, Pruszków, Radom, Wołomin, Wyszaków

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Głównym wyzwaniem dla polityki regionalnej województwa jest dysproporcja rozwojowa między obszarem metropolitalnym a obszarami zewnętrznymi. Przewaga Warszawy zauważalna jest w skali kraju, i to nie tylko w stosunku do średnich krajowych, ale również wobec innych metropolii. Jest niewspółmiernie duża w stosunku do znaczenia Warszawy w sieci osadniczej. Województwo mazowieckie, choć pozornie najbogatsze w Polsce, faktycznie w większości jest biedne. Statystyki są „zawyżane” przez bogatą Warszawę. Nieprzyglądanie się sytuacji wewnętrznej to błąd. Reszta województwa potrzebuje wsparcia w celu rozwoju jego najbiedniejszych obszarów, które są porównywalnie biedne jak podregiony Polski wschodniej, otrzymującej z UE specjalne interwencyjne wsparcie. Tymczasem obecna sytuacja pozbawia część obszarów województwa

nie tylko środków własnych na skutek nieprawidłowego mechanizmu wyrównawczego tzw. „janosikowego”, ale też zmniejsza unijne fundusze z powodu zakwalifikowania województwa do kategorii „lepiej rozwiniętego”. Paradoksalnie większość województwa nie rozwija się, a nawet ubożeje w stosunku do średniej. Jest to spowodowane tym, że województwo błędnie nazywane jest „bogatszym” czy „lepiej rozwiniętym”! Biedniejsze podregiony, zamiast „zyskiwać” na sąsiedztwie bogatej Warszawy, paradoksalnie na tym tracą.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MAZOWIECKICH PRZEDSIĘBIORCÓW I GOSPODARKI

1. Zarówno w strategii rozwoju województwa, jak i w realizacji poszczególnych instrumentów będziemy stosować zindywidualizowane podejście do sytuacji społeczno-gospodarczej poszczególnych subregionów. Polityka ich wsparcia i rozwoju musi być „celowana” w ich potrzeby, a nie załatwiana „przy okazji” albo na marginesie polityki ogólnowojevodzkiej.
2. Będziemy stymulować prywatne inwestycje rozwojowe przy wykorzystaniu instrumentów oferowanych przez państwowe agencje działające w ramach grupy PFR.
3. Będziemy wspierać małe i średnie przedsiębiorstwa w pozyskiwaniu długoterminowego finansowania projektów o charakterze inwestycyjnym.
4. Będziemy wspierać sektor małych i średnich przedsiębiorstw w uzyskiwaniu pomocy finansowej ze strony Banku Gospodarstwa Krajowego.
5. Będziemy rozwijać „Inteligentne Specjalizacje” typowe dla regionu mazowieckiego.
6. Zwiększymy dostępność mieszkańców Mazowsza do usług publicznych.
7. We współpracy z PFR będziemy rozwijać program rozwoju Biotechnologii.
8. W Warszawie funkcjonuje centrum biotechnologiczne, które może stać

się hubem biotechnologicznym dla Europy Środkowo-Wschodniej, co może znacznie wesprzeć regionalną gospodarkę. Program ma na celu stworzenie efektywnego systemu finansowania dla polskich badaczy, co w efekcie pozwoli im na prowadzenie badań i wprowadzanie na rynek innowacyjnych leków, a także budowanie przyjaznego ekosystemu dla biznesu i nauki w obszarze biotechnologii poprzez wsparcie rozwoju infrastruktury, prace legislacyjne, promocję polskiej branży biotechnologicznej za granicą oraz zachęty refundacyjne.

9. Zbudujemy na terenie Mazowsza nowoczesne centrum kongresowe.
10. Zapewnimy kompleksowe wsparcie doradcze dla przedsiębiorców ubiegających się o przyznanie prawa do ulg w ramach nowo tworzonej ogólnopolskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
11. Będziemy współpracować z PFR na rzecz wdrażania programu Otwarte Innowacje, który ma na celu pobudzenie polskich innowacji technologicznych poprzez finansowanie publiczno-prywatne. Ostateczni beneficjenci (innowacyjne spółki technologiczne z komponentem R&D) mogą łącznie liczyć na dokapitalizowanie w wysokości od 5 mln zł do ok. 20-30 mln zł (maksymalnie do 60 mln zł) w latach 2017-2023.
12. Będziemy budować przy udziale BGK hale przemysłowe pod wynajem dla innowacyjnych przedsiębiorstw, start-upów produkcyjnych nie posiadających zdolności, aby uruchomić proces produkcji.

MAZOWIECKIE ROLNICTWO I ROZWÓJ WSI

Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich stanowią jeden z najważniejszych kierunków rozwoju gospodarczego Polski i Mazowsza. Rolnictwo województwa mazowieckiego zajmuje czołową pozycję w tej dziedzinie gospodarki w Polsce, o czym decydują tradycja i wysoka wydajność produkcji roślinnej i zwierzęcej, np. produkcji mleczarskiej (Ostrołęka, Ciechanów, Siedlce, Mława), hodowli trzody chlewnej (Sokołów Podlaski, Ostrołęka), drobiarstwa (Ciechanów, Płock), a szczególnie specjalizacja w produkcji ogrodniczej (Grójec, Garwolin, Skierniewice) i warzywnictwie (okolice Warszawy, Radom).

Rolnictwo mazowieckie w ostatnich latach rozwijało się stosunkowo dobrze, lecz mimo że dysponujemy wielką produkcją rolną oraz dobrej jakości płodami to nadal wiele kwestii pozostaje nierozwiązanych. Do problemów należą te o skali międzynarodowej, czego przykładem są sankcje rosyjskie na owoce z naszych sadów, których produkcja na Mazowszu w okolicach Grójca i Garwolina jest ogromna. Mazowsze jest największym producentem jabłek w Polsce i jednym z największych w Europie. Większość polskich jabłek produkowana jest w województwie mazowieckim (ok. 40% krajowych zbiorów), dlatego konieczne jest otoczenie szczególną troską tej branży.

Postawienie na rozwój obszarów wiejskich na Mazowszu oznacza szersze wykorzystanie zasobów rolnictwa i wsi oraz z uwagi na lokalizację aglomeracji warszawskiej w jego centrum potrzebę stworzenia nowych warunków w zakresie infrastruktury wiejskiej. Obszary wiejskie są dla mieszkańców aglomeracji warszawskiej atrakcyjnym miejscem do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej. Oznacza to, że potrzebne będą dobrze funkcjonujące usługi, zarówno prywatne, jak i publiczne, infrastruktura techniczna i społeczna, sprawny transport publiczny, czyli wszystko

to, co sprawia, że życie i praca na wsi staje się alternatywą dla dużego miasta. Program rolny dla Mazowsza w tej sytuacji nie dotyczy tylko samego rolnictwa, ale ma na celu przede wszystkim przywrócenie rangi i znaczenia obszarów wiejskich, które były marginalizowane w polityce gospodarczej PO-PSL.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA MAZOWIECKICH ROLNIKÓW I WSI

Rząd Prawa i Sprawiedliwości podejmuje działania na rzecz podniesienia konkurencyjności i rozwoju polskiego rolnictwa wspierając eksport produktów rolno-spożywczych. Obecnie jednym z najważniejszych działań resortu rolnictwa jest poszukiwanie nowych rynków dla polskich produktów rolnych, szczególnie na rynkach pozaeuropejskich. W 2017 r. wartość eksportu produktów rolno-spożywczych osiągnęła rekordowy poziom ponad **27 mld euro**, wzrastając w porównaniu do 2016 roku o 12,3%.

Ważnym zadaniem rządu było też wyrównywanie szans polskich rolników w konkurencji z rolnikami krajów UE. W ramach „Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 roku – polskie priorytety” Rząd kontynuuje dążenia do wyrównania dopłat bezpośrednich dla polskich rolników do poziomu porównywalnego z tymi, jakie otrzymują rolnicy w Niemczech czy Francji.

Rząd od początku funkcjonowania broni polskiej ziemi i wstrzymał na 5 lat sprzedaż państwowych gruntów, dając rolnikom możliwość dzierżawy na korzystnych warunkach zgodnie z ich przeznaczeniem. Ułatwia to konkurowanie rolników z dużymi podmiotami na rynku ziemi. Podjął też działania w celu poprawy kompetencji, umiejętności i wiedzy producentów rolnych, także w ramach powołanego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Kluczowym programem przeciwdziałania stratom w rolnictwie jest pro-

gram dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych. Uruchomione zostały dotacje w wysokości 65% składki do 1 ha i 65% składki do 1 sztuki zwierząt gospodarskich, na które w budżecie na 2017 rok zapewniono 918 mln zł - kwota ta będzie corocznie wzrastała. Działania te znacząco zwiększają ochronę producentów rolnych przed skutkami klęsk żywiołowych. Było to szczególnie ważne w 2018 roku w sytuacji klęski suszy, która dotyczyła dużej części gospodarstw rolnych.

W sytuacji nasilania się kryzysu hodowli trzody chlewnej na terenie województw wschodnich, rząd podjął działania eliminujące zagrożenia dla tej hodowli w wyniku występowania wirusa ASF oraz ograniczające negatywne skutki tych zjawisk poprzez: dofinansowanie programu bioasekuracji, depopulację dzików na terenach zagrożonych, organizację skupu trzody i przerób mięsa na cele pozarynkowe, wprowadzenie odszkodowań za straty finansowe z tytułu ograniczeń produkcji i wycofywania hodowli. Podstawowym celem tych działań było ograniczenie strefy występowania ASF oraz ochrona i wsparcie dla producentów trzody chlewnej, oraz stabilizacja rynku mięsa wieprzowego mimo tego zagrożenia.

Bardzo istotnym działaniem Rządu było też wsparcie dla budowy infrastruktury rolnictwa. Podjęte zostały dodatkowe inicjatywy lokalne, których beneficjentami są producenci rolni, obejmujące budowę lub modernizację dróg lokalnych, kontynuację programu budowy i modernizacji targowisk, poprawę gospodarki wodno-ściekowej oraz scalania gruntów.

Rząd zamierza kontynuować działania prorozwojowe na rzecz polskiego rolnictwa, w tym poprzez wsparcie dla innowacyjności, unowocześnianie technik produkcji roślinnej i zwierzęcej zwiększających rentowność produkcji oraz rozwój terenów wiejskich.

Z podwyższenia świadczeń emerytalno-rentowych do wysokości 1 tys. zł skorzystało ponad 340 tys. rolników. Dodatkowo obniżyliśmy wiek emerytalny dla rolników do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, podniesiony przez rząd PO-PSL.

Dla zmniejszenia nadmiernej biurokracji w obsłudze rolników oraz wsparcia procesów rynkowych, z połączenia Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych we wrześniu 2017 roku utworzony został Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Nowa instytucja będzie także przeciwdziałać nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych, a także ma zapewnić prowadzenie działalności rolniczej przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach.

W efekcie wprowadzenia w styczniu 2017 r. ustawy ułatwiającej sprzedaż żywności przez rolników, wzmocniona została ich pozycja konkurencyjna. Z opodatkowania zwolnione zostały przychody ze sprzedaży do kwoty 20 tys. zł, a w proponowanej w 2018 roku nowelizacji - do kwoty 40 tys. zł. Wdrażane są też zmiany przeciwdziałające nieuczciwemu wykorzystywaniu przez sieci handlowe i duże zakłady przetwórstwa, przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Prowadzi to do wyeliminowania nieuczciwych praktyk handlowych z łańcucha dostaw surowców rolnych i żywności oraz obrony rolników przed tymi praktykami.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Rząd Prawa i Sprawiedliwości w lipcu 2018 roku przygotował specjalny „Plan dla Wsi”, który jest obecnie wdrażany i realizowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Główne założenia Planu dla Wsi stanowią następujące działania:

ZWIĘKSZENIE DOFINANSOWANIA DO PALIWA ROLNICZEGO

- Zwiększymy z 86 do 100 litrów zwrot akcyzy zawartej w cenie zakupionego paliwa na każdy hektar.
- Wprowadzamy historyczne wsparcie dla producentów bydła poprzez zwrot akcyzy zawartej w cenie zakupionego paliwa w ilości 30 litrów na każdą Dużą Jednostkę Przeliczeniową (1DJP).

Oznacza to zwiększenie w 2019 roku kwoty dotacji z budżetu państwa na ten cel o 320 mln zł. Łączna kwota wyasygnowana na dopłaty do paliwa rolniczego wyniesie 1,18 mld zł. Stworzony zostanie także specjalny program dla rolników, organizowany przez dużych operatorów na rynku paliwowym, zarówno w formie indywidualnych rozwiązań, jak też wspólnego działania w grupach zakupowych.

UTWORZENIE NARODOWEGO HOLDINGU SPOŻYWCZEGO

- Ze spółek Skarbu Państwa (SP): Krajowej Spółki Cukrowej, ELEWARR, Rynków Hurtowych i Spółek Strategicznych SP utworzymy Krajową Grupę Spożywcą o charakterze holdingu, która będzie wpływać na stabilizowanie rynków rolnych, poziom cen płaconym rolnikom za sprzedane płody rolne, zaopatrzenie rolnictwa, promocje i eksport polskiej żywności.
- Tworząc Narodowy Holding Spożywczy wesprzemy pozycję konkurencyjną rolników na rynku żywności.

Zadaniem holdingu będzie inicjowanie działań rynkowych oraz podejmowanie inwestycji służących całemu polskiemu rolnictwu, takich jak: wybudowanie specjalnego nabrzeża - portu rolniczego w Gdańsku przeznaczonego do obsługi eksportu rzepaku, zbóż czy cukru drogą morską.

WIĘCEJ SPRZEDAŻY BEZPOŚREDNIEJ I ROLNICZEGO HANDLU DETALICZNEGO

Rozszerzamy możliwość legalnej sprzedaży nieprzetworzonej i przetworzonej w gospodarstwach żywności do takich podmiotów takich jak restauracje, hotele, stołówki, gospodarstwa agroturystyczne, lokalne sklepy itp.

- Zwiększamy z 20 tys. zł do 40 tys. zł kwotę wolną od podatku dla żywności sprzedawanej w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego – po przekroczeniu tej kwoty obowiązywać będzie niski podatek w wysokości 2%.
- Zachowamy zasadę, że na sprzedaż detaliczną z gospodarstw rolnych

nie będzie wymagane zezwolenie, ale tylko zgłoszenie do odpowiedniej inspekcji informacji o rozpoczęciu działalności.

Na rynku żywności konsumenci poszukują żywności wysokiej jakości - świeżej i naturalnej. Wychodzimy naprzeciw oczekiwaniom konsumentów zainteresowanych możliwością zakupu produktów żywnościowych, produkowanych w danym rejonie przez lokalnych rolników przy zachowaniu krótkich łańcuchów dostaw i bez udziału pośredników, zapewniając przy tym bliskie relacje producentów i konsumentów.

ZDROWA POLSKA ŻYWNOŚĆ

- Zwiększamy wsparcie dla produkcji żywności wysokiej jakości wraz ze wzmocnieniem roli producentów w łańcuchach „od pola stołu - od producenta do konsumenta”.
- Zapewnimy skuteczną promocję i kanały dystrybucji.
- Wsparcie rozwoju rynku żywności wysokiej jakości poprzez rozwój logistyki, nowoczesnych platform sprzedaży, w tym sprzedaży przez Internet itp.
- Wsparzymy rozwój rolnictwa ekologicznego promując gospodarstwa produkujące na rynek, eliminując przy tym patologię wykorzystania dopłat do użytków rolnych nie dających żadnej produkcji.
- Wprowadzimy oznaczenie produktów żywnościowych niezawierających GMO i stworzymy skuteczny system kontroli w tym zakresie.

Rozwijanie produkcji żywności wysokiej jakości, szczególnie ekologicznej, tradycyjnej i regionalnej, to szansa dla mniejszych gospodarstw. Polska żywność powinna być synonimem najwyższej jakości. Mazowsze ze swoim potencjałem rolniczym może stać się potentatem na rynku zdrowej żywności. Wspieranie przedsiębiorców produkujących zdrową żywność ekologiczną powinno się znaleźć wśród priorytetów władz samorządowych.

PODJĘCIE DZIAŁAŃ PRZECIWKO SUSZY

- Wdrożymy system poprawy żyzności gleb w Polsce poprzez szerokie sto-

sowanie nawozów przyjaznych środowisku, poprawienie pH gleby (wapnowanie), regulowanie stosunków wodno-powietrznych.

- Wdrożymy szeroki program retencji wodnej oraz budowy systemów melioracji, w tym nowoczesnych systemów irygacyjnych.

Wypracowane zostaną mechanizmy kompensacji dla tych rolników, którzy dotknięci zostali klęską suszy. Do oceny jej skutków wykorzystamy innowacyjne, ale obiektywne rozwiązania przyspieszające szacowanie tych strat jak: zdjęcia satelitarne, bezpłatnie udostępnione przez UE. Dzięki nim będzie można uzyskiwać również informacje co do stanu upraw czy uwilgotnienia gleby. Będziemy wdrażać także inne innowacyjne rozwiązania takie jak nawadniania kropelkowe czy stosowanie specjalnych preparatów zatrzymujących wodę.

POLSKIE PASZE

- Rozszerzymy uprawę krajowych roślin białkowych, w tym: strączkowych, bobowatych i soi jako roślin dostarczających wartościowe białko dla sektora paszowego, zapewniających dochody dla polskich rolników i poprawiających żyzność gleb.
- Zwiększymy wykorzystanie białka paszowego z nasion rzepaku, także poprzez nowe metody przetwarzania i obróbki, zapewniające wysoką strawność i dobre efekty żywieniowe.
- Rozpoczniemy proces zmniejszania zależności polskiej produkcji zwierzęcej od importu białka paszowego rugującego z rynku krajowe źródła białka i pogarszającego możliwości pozyskiwania dochodów przez polskie gospodarstwa.

Zagraniczne koncerny paszowe nie są zainteresowane jakkolwiek produkcją białka w Polsce, nastawione są tylko na używanie importowanej soi amerykańskiej. Nie ma jednak powodu, aby wydawać 4 mld zł rocznie na zakup białka, które można wyprodukować w Polsce i mogą na tym zarobić polscy rolnicy.

ROLNICTWO DLA EKOLOGII I PEŁNEGO WYKORZYSTANIA SUROWCÓW

- Zwiększymy wykorzystanie odpadowej biomasy ze źródeł rolniczych w biogazowniach, które obok wykorzystania elektrowni wodnych, będą istotnym wkładem rozwoju obszarów wiejskich w rozwój OZE.
- Zwiększymy wykorzystanie surowców rolniczych dla przemysłu, w szczególności przy produkcji kompozytów, kosmetyków, parafarmaceutyków, tkanin i materiałów budowlanych itp.
- Ograniczymy straty i marnotrawstwo żywności wykorzystując odpady, które nie mogą być wykorzystane na produkcję energii w biogazowniach.

Znaczna część produkcji rolniczej powinna pójść w kierunku wykorzystania poza sektorem żywnościowym. Daje to szansę na pełniejsze wykorzystanie zasobów ziemi i stworzenie nowych miejsc pracy w rolnictwie i przemyśle z korzyścią dla społeczeństwa.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MAZOWIECKICH ROLNIKÓW I WSI

1. Zapewnimy obszarom wiejskim odpowiednią ilość i jakość wody poprzez retencję i racjonalne gospodarowanie jej zasobami.
2. Wesprzemy wzrost intensywności produkcji i poprawę technologii w gospodarstwach towarowych zorientowanych na rynek.
3. Udzielimy wsparcia na rzecz modernizacji gospodarstw, umożliwiającej wzrost wydajności pracy w sytuacji wzrastającego deficytu siły roboczej, szczególnie w gospodarstwach młodych rolników.
4. Wesprzemy rozwój rolnictwa precyzyjnego jako odpowiedź na wzrost wymagań środowiskowych i wysokie koszty w rolnictwie.
5. Wesprzemy organizujących się gospodarczo rolników w celu zapew-

nienia dostaw dużych, jednolitych partii surowców oczekiwanych przez zakłady przetwórstwa rolno-żywnościowego i sieci handlowe.

6. Wesprzemy integrację społeczności obszarów wiejskich poprzez szersze upowszechnianie wiedzy wśród rolników i pozostałych mieszkańców wsi o uwarunkowaniach i uciążliwości produkcji rolnej na wsi.
7. Wesprzemy rozwój usług zapobiegających wykluczeniu społecznemu i podnoszących jakość życia seniorów.
8. Zapewnimy rozwój turystyki na obszarach wiejskich wykorzystującej zasoby przyrodnicze i historyczno-kulturowe regionu.
9. Wesprzemy wytwarzanie żywności jakościowej, określanej jako tradycyjna, regionalna, ekologiczna, poprzez promowanie małego przetwórstwa, krótkich łańcuchów dostaw oraz rolniczego handlu detalicznego.
10. Udzielimy niezbędnego wsparcia oddolnie tworzonym organizacjom pozarządowym i podmiotom ekonomii społecznej, które mogą realizować ważne działania prospołeczne z zakresu opieki społecznej lub usług na terenach marginalizowanych.

ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT W MAZOWIECKIM I POŁĄCZENIA KRAJOWE

Dobrze rozwinięta sieć dróg krajowych i lokalnych oraz połączeń kolejowych jest niezbędnym warunkiem dla budowania trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego. Sieć dróg i kolei jest niczym układ krwionośny, któremu organizm musi dostarczyć tlen nawet do najdalszych części swojego ciała. Dlatego podczas rządów Prawa i Sprawiedliwości zdecydowanie przyspieszyła realizacja inwestycji drogowych, które mają bezpośredni wpływ na rozwój Polski.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA MAZOWIECKIEGO TRANSPORTU

DROGI LOKALNE – Dodatkowe 500 mln zł więcej na drogi lokalne niż było zaplanowane w budżecie. Kwota, jaką otrzyma województwo mazowieckie w ramach dodatkowych funduszy na drogi lokalne dla województw wynosi 47 mln zł.

W 2018 roku rząd przeznaczył ok. **124,3 mln zł** na **budowę lub przebudowę dróg gminnych i powiatowych** oraz węzłów łączących te drogi z drogami wyższego rzędu. W tej kwocie 47,8 mln zł pochodzi z Rządowego Programu na rzecz rozwoju oraz konkurencyjności regionów poprzez wsparcie lokalnej infrastruktury drogowej. Znalazły się w nim **34 inwestycje** zgłoszone przez:

Gminy: Żąbki, Ostrów Mazowiecka, Stara Biąta, Bulkowo, Mszczonów, Sokołów Podlaski, Pułtusk, Sarnaki, Tarczyn, Gostynin, Zbuczyn, Wieniawa, Gąbin, Goszczyn, Gózd, Kobyłka, Nowe Miasto nad Pilicą, Sobolew, Trojanów, Stanisławów, Gniewoszków, Raszyn, Jedlińsk, Obryte, Górzno, Dąbrówka, Garwolin, Łochów, Stara Błotnica.

Powiaty: grójecki i przysuski.

Miasta: Siedlce (2 inwestycje) i Ostrołęka.

Realizacja tych inwestycji pozwoli na:

- Przebudowanie, wyremontowanie lub wybudowanie ok. **73,8 km** dróg gminnych i powiatowych.
- Budowę ok. **23 km** chodników i ścieżek pieszo-rowerowych.
- Budowę **5** skrzyżowań w formie rond.
- Budowę **35** przejść dla pieszych o podwyższonym standardzie bezpieczeństwa.

INWESTYCJE NA KOLEI – W ciągu ostatnich dwóch lat przebudowano ok. 707 km linii kolejowych, co stanowi ponad 141% planu założonego na koniec 2017 roku. Jedną z najważniejszych inwestycji kolejowych na Mazowszu jest modernizacja linii kolejowe nr 6 Zielonka – Kuźnica Białostocka – zakończono już etap Zielonka – Sadowne Węgrowskie, obecnie trwają prace na odcinku Sadowne Węgrowskie – Czyżew, w tym budowa drogowego mostu kolejowego nad rzeką Bug w Małkini. Rozpoczęto Program Inwestycji Dworcowych (dworce w Warszawie, Siedlcach czy Pilawie, to tylko niektóre z remontowanych dworców). Rząd przygotował przepisy dotyczące m.in. uproszczenia oraz przyspieszenia prac na kolei, dzięki wprowadzonym zmianom poprawia się konkurencyjność transportu kolejowego.

NOWE MOSTY – Rząd przygotował wstępną analizę zapotrzebowania na budowę nowych mostów. Łączny koszt prac przygotowawczych i realizacji wynosi 2,34 mld zł. Zarekomendowano 21 lokalizacji dla nowych mostów na głównych rzekach: Wiśle, Odrze, Warcie czy Sanie. W województwie mazowieckim planowana jest budowa 7 mostów o łącznej wartości 1,108 mld zł.

Mosty są planowane na odcinkach:

- Wista: Dęblin – Góra Kalwaria. W okolicach Kozienic i Maciejowic.

- Wiśła: Góra Kalwaria – Warszawa. W okolicach Konstancina-Jeziornej i Otwocka/Karczewa.
- Wiśła: Warszawa – Nowy Dwór Mazowiecki. Na wysokości Jabłonnej i Łomianek.
- Wiśła: Nowy Dwór Mazowiecki – Wyszogród. Pomiędzy gminami Czerwińsk nad Wisłą i Leoncin.
- Bug: Tonkiele – Nur. Pomiędzy gminami Perlejewo i Jabłonna Lacka.
- Bug: Wyszków – Serock. Pomiędzy gminami Dąbrówka i Somianka.
- Narew: Różan – Pułtusk. Pomiędzy gminami Szelków i Obryte.

ELEKTROMOBILNOŚĆ – Rząd opracował Plan Rozwoju Elektromobilności oraz projekt Funduszu Niskoemisyjnego Transportu, który przyczyni się do poprawy jakości życia w polskich miastach poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza, obniżenie hałasu oraz poprawę komfortu pasażerów. Dzięki inwestycjom ze środków funduszu możliwy będzie m.in. rozwój sieci punktów ładowania dla samochodów elektrycznych, co jest konieczne dla wzrostu liczby tych pojazdów w Polsce.

DROGI W ROZSĄDNEJ CENIE – Do budowy nowych dróg rząd podchodzi strategicznie. Dzięki wprowadzonym zmianom dotyczącym przetargów i umów środki publiczne na budowę dróg są wydatkowane bardziej racjonalnie. Skończyły się czasy, gdy w Polsce budowało się jedne z najdroższych autostrad i dróg ekspresowych.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Chaotyczny i gwałtowny wzrost aglomeracji warszawskiej pogłębił problemy komunikacyjne, infrastrukturalne i społeczne. Obniżył komfort życia mieszkańców Warszawy i pozostałych części Mazowsza.

W Warszawie mamy do czynienia z ponad proporcjonalną koncentracją

infrastruktury o znaczeniu krajowym i wojewódzkim. Warszawa pełni nie tylko funkcje stołeczne dla kraju, ale też funkcje regionalne województwa mazowieckiego. Obszary zewnętrzne województwa – na tle porównywalnych jednostek w kraju – są wyjątkowo słabo wyposażone w infrastrukturę społeczną o funkcjach regionalnych. Biorąc zaś pod uwagę dynamikę rozwoju, można stwierdzić, iż obszar o powierzchni porównywalnej z wielkością Belgii i liczbą ludności Słowacji posiada tylko jeden liczący się biegun wzrostu.

Skutkiem takiej sytuacji jest masowy odpływ zasobów ludzkich z obszarów zewnętrznych województwa, w tym nawet z dużych miast takich jak Płock i Radom. Migracje do Warszawy bądź innych metropolii dotyczą zwłaszcza osób młodych, zdolnych, twórczych – warstwy społecznej, która jest podstawą rozwoju endogenicznego. W konsekwencji w skali województwa następuje skupianie w Warszawie wszelkiego rodzaju działalności o znaczeniu ponadlokalnym.

Rozrost spowodował, że wprawdzie można się łatwo sprowadzić do Warszawy – co jest między innymi przyczyną wyludniania miejscowości dalej położonych od stolicy – ale mieszkanie na jej obrzeżach wiąże się z ogromnymi niedogodnościami, np. długim czasem dojazdów i oczekiwaniem na usługi, wysokimi kosztami życia itp. Ponadto, dojazd w sprawach osobistych czy biznesowych do Warszawy w godzinach szczytu staje się przyczyną podnoszenia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, czy zmiany trybu życia. Jest to wynik braku wizji i nieumiejętnego realizowania polityki transportowej.

Koleje Mazowieckie są drugim, pod względem liczby przewożonych pasażerów, przewoźnikiem kolejowym w Polsce. Według danych Urzędu Transportu Kolejowego w ubiegłym roku 2017 przewiozły ponad 62 mln pasażerów, co daje spółce ponad 20-proc. udział w rynku przewozów.

W zakresie rozbudowy infrastruktury drogowej konieczna jest m.in. realizacja kolejnych odcinków autostrady A2 (Węzeł Lubelska - Mińsk Ma-

zowiecki), budowa drogi S17 Warszawa - Garwolin, budowa wiaduktu w Legionowie w drodze krajowej 61, budowa obwodnic w Pułtusku, Ostrołęce, Grodzisku Mazowieckim, modernizacja drogi krajowej 53. Wszystkie te inwestycje i wiele innych możliwe jest przy dobrej współpracy Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich z rządem i z GDDKiA.

Dzięki naszym działaniom zostało udzielone dofinansowanie w wysokości 3,8 mld zł na budowę II linii metra (etap II i III) oraz na zakup taboru w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. II etap projektu dotyczy rozbudowy II linii metra o 6 stacji: 3 w kierunku zachodnim (stacje: „Płocka”, „Młynów”, „Księża Janusza”) oraz 3 w kierunku wschodnim-północnym (stacje: „Szwedzka”, „Targówek”, „Trocka”). Wybudowane zostaną również obiekty na terenie Stacji Postojowo-Technicznej Kabaty w Warszawie. III etap dotyczy rozbudowy II linii metra o 5 stacji: 2 w kierunku zachodnim (stacje: „Powstańców Śląskich”, „Wola Park”) oraz 3 kierunku wschodnim-północnym (stacje: „Zacisze”, „Kondratowicza”, „Bródno”) łączna długość wybudowanej nowej linii metra w ramach obu etapów wyniesie ok. 12 km. Dodatkowo zakupionych zostanie 30 sztuk taboru.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MAZOWIECKIEGO TRANSPORTU

1. Zmodernizujemy i rozwiniemy połączenia kolejowe celem znacznego skrócenia czasu dojazdu do Warszawy z innych miast województwa, m.in.:
 - b) Nowy Dwór Mazowiecki – Warszawa Praga.
 - c) Błonie – Warszawa Włochy.
 - d) Sulejówek Miłosna – Warszawa Rembertów.
2. Zmodernizujemy linie kolejowe:
 - a) Tłuszcz – Wyszaków – Ostrołęka.

- b) Kutno – Płock.
3. Będziemy działać na rzecz stworzenia nowego przebiegu drogi wojewódzkiej 740 Radom–Przytyk (do węzła na obwodnicy S7).
 4. Podejmiemy działania budowy kolejnego mostu na Wiśle: Świerże–Maciejowice lub Warka–Wilga (obecnie odcinek Dęblin–Góra Kalwaria to 63 km w linii prostej bez mostu – jest to najdłuższy odcinek w całym biegu Wisły).
 5. Przy wsparciu rządu i GDDKiA zbudujemy i zmodernizujemy kolejne odcinki autostrady A2:
 - a) Węzeł Lubelska – Mińsk Mazowiecki.
 - b) Warszawa – Garwolin.
 - c) Obwodnicę Pułtuska.
 - d) Obwodnicę Ostrołęki.
 6. Wprowadzimy do projektu modernizacji linii kolejowej nr 8 stacji w strefie podmiejskiej Radomia (np. Bartodzieje, Lesiów).
 7. Sprawimy, aby powstały nowe drogi wojewódzkie (zmiana kategorii z powiatowych) – połączenia ośrodków ponadlokalnych:
 - Radom–Brzóza (–Warka/Świerże).
 - Iłża–Wierzbica–Szydłowiec.
 - (Radom–) Skaryszew–Odechów–Sienno–Ostrowiec (/Lipsko).
 8. Przy wykorzystaniu formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego będziemy modernizować i budować nowe drogi lokalne.
 9. Przedłużymy warszawską linię metra do Łomianek, Konstancina-Jeziornej i Góry Kalwarii. Wykorzystamy w tym celu budżet miasta i środki unijne.
 10. Zintegrujemy kolej z systemami tramwajowymi.
 11. Rozbudujemy warszawską kolej obwodową dla systemów Szybkiej Kolei Miejskiej.
 12. Uzupełnimy sieci przystanków, w szczególności w Radomiu i strefie podmiejskiej, m.in. Radom Wschodni z możliwością zatrzymania również z kierunku Dęblina

13. Obniżymy koszt biletów na komunikację miejską na terenie Mazowsza.
14. Rozbudujemy sieć ścieżek rowerowych na terenie województwa mazowieckiego.
15. Przy współpracy z instytucjami rządowymi będziemy rozwijać program elektromobilności (e-BUS) : Ministerstwa i instytucje publiczne uruchomiły i planują uruchomić szereg instrumentów, wspierających samorządy we wdrażaniu elektromobilności, m.in.:
 - a) Wsparcie finansowe w opracowaniu nowego E-busa wraz z infrastrukturą i jego zakupów przez samorządy.
 - b) Wsparcie regulacyjne (Ustawa o Elektromobilności).
 - c) Warsztaty dla samorządów dedykowane elektromobilności.
 - d) Wsparcie w opracowaniu planów rozwoju i wdrażania elektromobilności.

MAZOWIECKIE SZKOLNICTWO WYŻSZE I EDUKACJA

Edukacja i szkolnictwo wyższe stoją aktualnie przed nowymi wyzwaniami. Po latach zapóźnień i nieudanych reform, rząd Prawa i Sprawiedliwości podjął się odpowiedzialnego zadania przemodelowania struktury edukacji i szkolnictwa wyższego, tak aby efektywnie odpowiadała na potrzeby rynku i nowe wyzwania. Dzieci i młodzież stanowią naszą przyszłość – to wielopokoleniowa sztafeta wzajemnej troski społecznej, w której dbając o wykształcenie młodych, zapewniamy im oraz sobie samym dobry rozwój kraju. Dobre edukacja i szkolnictwo to gwarancja poprawy jakości naszego życia i rozwoju całego społeczeństwa.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA MAZOWIECKICH SZKÓŁ I UCZELNI WYŻSZYCH

REFORMA EDUKACJI – Rząd przeprowadził kompleksową reformę edukacji, przywracając ośmioklasową szkołę podstawową oraz likwidując gimnazja. Przekształcenia te w ciągu dwóch lat przyniosą 10 tys. dodatkowych etatów dla nauczycieli. Dostosowano także programy nauczania do współczesnych wyzwań cywilizacyjnych, m.in. w zakresie cyfryzacji oraz przywrócono pełny kurs lekcji historii. Ponadto wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym zniesiono obowiązek szkolny dla 6-latków.

WIĘCEJ PIENIĘDZY NA SZKOŁY – Zwiększono nakłady na wyposażenie pracowni szkolnych, zakup sprzętu i modernizację pomieszczeń – samorządy otrzymały o 313 mln zł wyższą subwencję oświatową. Rządowy program „Aktywna Tablica” w ciągu trzech lat pozwoli wyposażyć szkoły w nowoczesne urządzenia multimedialne – w latach 2014-2020 na wyposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia cyfro-

we przeznaczone zostały środki w wysokość od 140 tys. do 200 tys. zł na szkołę. Na Mazowszu w technologii informacyjno-komunikacyjne wyposażonych zostało już 189 szkół. Planowane jest wsparcie kolejnych 207. Ze szkoleń skorzystało do tej pory 1076 nauczycieli, a kolejnych 1681 będzie nimi objętych.

SZKOŁY BRANŻOWE – Aby dopasować system edukacji, do potrzeb rynku pracy utworzono szkoły branżowe, które we współpracy z pracodawcami przygotowują do rozpoczęcia kariery w konkretnych zawodach. W regionach podejmowane są działania w celu podniesienia efektywności kształcenia uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych, w tym nauczanie oparte na metodzie eksperymentu w „Modułowych pracowniach przyrodniczych”. W województwie mazowieckim 206 szkół utworzyło pracownie szkolne do nauczania przedmiotów przyrodniczych bądź matematyki. Szacuje się, że z dotacji skorzystają jeszcze 283 szkoły. Do 2022 r. szkoły i placówki edukacyjne z regionu na powyższe działania będą mogły skorzystać z blisko 117,7 mln zł. Nie wyklucza się w kolejnych latach przeznaczenia dodatkowych środków na tego typu wsparcie.

KONSTYTUCJA DLA NAUKI – Rząd realizuje także reformę szkolnictwa wyższego, która podniesie poziom nauczania, zwiększy współpracę między nauką a biznesem oraz poprawi model finansowania badań naukowych. Dzięki temu możliwy będzie efektywny rozwój małych i dużych ośrodków akademickich. Planowany jest zdecydowany wzrost nakładów finansowych na szkolnictwo wyższe i naukę – w 2018 roku budżet na ten cel zwiększy się o miliard złotych. mld zł.

OGÓLNOPOLSKA SIEĆ EDUKACYJNA – To szybki, bezpieczny i bezpłatny Internet w każdej szkole. Inicjatywa ta wpisuje się w obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. Wdrożenie rządowego projektu OSE stanowić będzie cywilizacyjną zmianę dla polskich szkół. W województwie mazowieckim do tej pory projektem Ogólnopolska Sieć

Edukacyjna objęto 1275 szkół, a kolejnych 916 szkół zostanie przyłączonych do szerokopasmowego Internetu w najbliższej przyszłości.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MAZOWIECKICH SZKÓŁ I UCZELNI WYŻSZYCH

- Wprowadzimy program stypendialny trwający od szkoły podstawowej aż do ukończenia studiów dla uzdolnionej młodzieży z małych miejscowości w celu wyrównania szans edukacyjnych.
- Będziemy wspierać i dofinansowywać szkolnictwo branżowe i techniczne dostosowane do potrzeb gospodarczych regionu.
- Będziemy informatyzować szkoły – program „szybki Internet w każdej szkole” oraz „aktywna tablica” (zakup pomocy multimedialnych).
- Zwiększymy nakłady na dofinansowania obiadów w szkołach.
- Zapewnimy opiekę stomatologiczną dla uczniów.
- Będziemy tworzyć programy współpracy w kształceniu pomiędzy szkołami ponadpodstawowymi a spółkami Skarbu Państwa.

MAZOWIECKIE RODZINY W CENTRUM UWAGI

Rodzina to najważniejsza jednostka społeczeństwa. To właśnie najbliżsi – dzieci, rodzice, dziadkowie w sposób bezpośredni dbają o siebie nawzajem. Wsparcie dla rodzin to najlepsza forma rozwoju społeczeństwa. Nikt nie zadba o polskie dzieci lepiej niż ich najbliżsi i nikt nie zdoła efektywniej zaopiekować się seniorami niż ich bliscy. Prawo i Sprawiedliwość rozumie, że najważniejszym zadaniem jest wsparcie przez władze samorządowe roli, jaką realizują polskie rodziny.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA MAZOWIECKICH RODZIN

RODZINY - Dzięki programowi „**Rodzina 500+**” poprawiła się jakość życia polskich rodzin, które te pieniądze przeznaczają przede wszystkim na edukację, rozwój i wypoczynek dzieci. Program w województwie mazowieckim objął blisko **538 tys. dzieci**, w ponad **268,7 tys. rodzin**. To łącznie **6,16 mld zł przeznaczonych dla samego województwa mazowieckiego**.

DZIECI - W ramach programu „**Wyprawka 300+**” przeznaczymy **1,4 mld zł** na jednorazową pomoc na zakup podręczników i wyprawki, która istotnie odciąży polskich rodziców. Kolejne **15 mln zł** wyniosło dofinansowanie projektu w ramach programu „**Maluch+**”. Dzięki wsparciu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powiększyły się żłobki w Mazowieckiem, a także powstało 14 nowych placówek w gminach, które dotychczas nie posiadały tego typu jednostek. Nowe miejsca dla dzieci to także nowe miejsca pracy dla opiekunów.

SENIORZY - Dokonałiśmy zmian w programie „**Senior+**”, w ramach którego w województwie mazowieckim powstanie 35 nowych placówek z 924 miejscami dla seniorów, dofinansowanie otrzyma 23 istniejących już

miejsc, zapewniających miejsca dla 497 osób. Placówki te dają osobom starszym możliwość aktywnego spędzenia czasu w ciągu dnia oferując opiekę i rozrywkę. Ponadto w 2017 roku ruszył program „**Opieka 75+**”, w ramach którego 13,5 tys. seniorów z gmin do 20 tys. mieszkańców otrzyma dostęp do usług opiekuńczych i specjalistycznych. Budżet pierwszej edycji programu wynosi 57,4 mln zł.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Młodzi dorośli to grupa bardzo zróżnicowana, od studentów poprzez robiących karierę młodych rodziców aż po wiecznych singli. Zatem konieczne jest uruchomienie dobrych mechanizmów wsparcia dla tworzenia dostępnego i dobrego środowiska mieszkaniowego. Tego dziś w miastach bardzo brakuje. Efektem niskiego standardu mieszkaniowego nie jest bezdomność, ale ogromne przegęszczenie. Należy wskazać na rozwiązania, które zastosowano w innych miastach Europy. Większość lokali komunalnych w centrum miasta powinna stać się mieszkaniem dostępnymi również dla młodych i zamożniejszych mieszkańców. Takie rozwiązanie pozwala na kontrolę rozwoju urbanizacyjnego miasta, może ono być planowane kompaktowo, tzn. obok nowego osiedla budowana jest szkoła i park. Zmniejsza to odległość i eliminuje transport indywidualny. Obsługa młodych rodzin musi opierać się na rozbudowie lub budowie nowych miejsc opieki dla maluchów. Konieczne jest dofinansowanie i rozbudowa już istniejących przedszkoli lub żłobków.

Rząd Prawa i Sprawiedliwości wspiera inicjatywy polegające na tworzeniu i funkcjonowaniu miejsc całonocnej opieki dla najmłodszych mieszkańców w regionie.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MAZOWIECKICH RODZIN

- Będziemy troszczyć się o wyrównywanie dysproporcji socjalnych, przede wszystkim poprzez zwiększenie możliwości znalezienia pracy lub samozatrudnienia.
- Będziemy rozwijać Mazowiecką Kartę Dużej Rodziny.
- Będziemy wspierać działania mające na celu rozbudowanie infrastruktury ośrodków udzielających wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.
- Będziemy budować domy opieki dla osób starszych. Dla przykładu liczba osób oczekujących na przyjęcie do Domów Pomocy Społecznej w 2015 roku wyniosła 6,6 tys.; segment rynku wzbudza zainteresowanie prywatnych operatorów już teraz inwestujących w Polsce w prywatne domy opieki (np. MEDI-System - francuski inwestor branżowy ORPEA; Angel Care).
- Będziemy rozwijać sieć zakładów opiekuńczo – leczniczych, rehabilitacyjnych i paliatywno-hospicyjnych ze względu na potrzeby starzejącego się społeczeństwa.

WSPARCIE DLA POTRZEBUJĄCYCH SZCZEGÓLNEJ OPIEKI

Artykuł 68. Konstytucji, najważniejszego aktu prawnego w Polsce, stanowi, że władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku. Te grupy wymagają szczególnego zainteresowania i wsparcia zarówno w formie działań docelowych, ale także zmian systemowych, np. dostosowania przestrzeni publicznej do ich potrzeb. Wiele z tych zadań spoczywa na barkach władz samorządowych.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBIŁO DLA POPRAWY DOSTĘPNOŚCI

PROGRAM DOSTĘPNOŚĆ+ - To skierowany do samorządów program, którego celem jest dostosowanie przestrzeni publicznej oraz innych obszarów życia społecznego do potrzeb osób z różnego rodzaju ograniczeniami. Program obejmuje osoby niepełnosprawne, niewidome, niesłyszące, ludzi starszych, z małymi dziećmi, kobiety w ciąży i osoby podróżujące z bagażami. „Dostępność+” to dostępność w: architekturze (dostosowane wejścia, windy, podjazdy, barierki, toalety), transporcie (zakup nowego taboru transportu miejskiego), edukacji (wyposażenie, pomoce dydaktyczne), cyfryzacji (dostosowanie stron internetowych urzędów, programy TV z audiodeskrypcją oraz napisami), kulturze (zastosowanie w muzeach oraz placówkach publicznych rozwiązań umożliwiających korzystanie z zasobów osobom z ograniczeniami), legislacji (dostosowanie przepisów,

tak aby zmiany dla osób z ograniczeniami były ciągłe, np. wymogi dotyczące budowy nowych mieszkań bądź zakupu taboru miejskiego).

GMINY, SZKOŁY I PRZEDSZKOLA, MIESZKANIA BEZ BARIER – 100 gmin bez barier to konkurs, na który zostanie przeznaczonych 300 mln zł; z kolei 200 szkół i przedszkoli bez barier to konkurs, na który zostanie przeznaczonych 400 mln zł. Dodatkowo min. 20% mieszkań budowanych w ramach programu „Mieszkanie+” będzie dostępnych dla osób o szczególnych potrzebach.

PROGRAM ZA ŻYCIEM – Stanowi realne wsparcie dla rodzin osób z niepełnosprawnościami. Obejmuje kompleksowe rozwiązania: od wsparcia kobiet w ciąży, wczesnego wspomaganie dziecka i jego rodziny, spełniania potrzeb rehabilitacyjnych i mieszkaniowych. W ramach programu wprowadzono m.in. koordynowaną opiekę nad kobietą w ciąży i dzieckiem, rozwijana jest sieć mieszkań chronionych.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POPRAWY DOSTĘPNOŚCI

- Będziemy przystosowywać komunikację miejską do potrzeb niepełnosprawnych.
- Będziemy działać na rzecz budowy przejść dla pieszych na jezdni, w miejscach, gdzie dotąd były przejścia podziemne.

OPIEKA ZDROWOTNA W MAZOWIECKIEM

Ochrona zdrowia to jedno z najtrudniejszych zadań, jakie stoją przed polskim rządem i samorządem. Złożony system wymaga poprawy w wielu obszarach, które są ze sobą ściśle powiązane. Rząd Prawa i Sprawiedliwości zatrzymał negatywne skutki reform poprzednich lat i ponownie wziął odpowiedzialność za zdrowie Polaków. Teraz konieczne są kolejne kroki. Więcej środków na zdrowie oraz nowy system finansowania szpitalnictwa niosą szanse na realną, korzystną zmianę w ochronie zdrowia. Aby osiągnąć ten cel, konieczne jest pełne zaangażowanie samorządów, które w sposób bezpośredni odpowiadają za funkcjonowanie wielu kluczowych placówek służby zdrowia. To samorząd będzie potrafił najlepiej wykorzystać dostępne możliwości.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA MAZOWIECKIEJ SŁUŻBY ZDROWIA

PROGRAM LEKI 75+ - Od momentu uruchomienia przez rząd Prawa i Sprawiedliwości programu bezpłatnych leków dla seniorów 75+, osoby starsze otrzymały bezpłatnie prawie 50 mln opakowań leków. Z programu skorzystało 2,2 mln seniorów. Lista bezpłatnych leków jest sukcesywnie poszerzana, co ma znaczący wpływ na poprawę jakości życia osób chorych m.in. na nadciśnienie tętnicze, chorobę niedokrwienną serca, cukrzycę czy chorobę Parkinsona – czyli typowych chorób związanych z wiekiem.

KOMPLEKSOWE LECZENIE W SIECI SZPITALI – W 2017 r. rząd Prawa i Sprawiedliwości przeprowadził reformę szpitali i doprowadził do objęcia pacjentów przez jeden szpital kompleksową opieką od leczenia szpitalnego, przez rehabilitację, po wizytę kontrolną. Powstało też 100 nowych przy-

chodni nocnej i świątecznej opieki lekarskiej. Obecnie każdy, kto potrzebuje pomocy (nawet osoba nieubezpieczona), może – bez obaw o negatywną weryfikację w systemie eWUŚ – udać się do lekarza rodzinnego. Szybsza diagnoza to szybsze rozpoczęcie leczenia. Takie działanie ma wpływ na poprawę zdrowia pacjentów.

ZATRZYMANIE PRYWATYZACJI – Rząd powstrzymał prywatyzację i komercjalizację szpitali narzuconą w 2011 roku – miała ona zmniejszyć zadłużenie zakładów opieki zdrowotnej i zwiększyć odpowiedzialność jednostek samorządu terytorialnego za szpitale – w praktyce jednak nie doprowadziła do poprawy sytuacji. Rząd Prawa i Sprawiedliwości cofnął złe decyzje poprzedników, które zmierzały do szkodliwego wycofywania się państwa z odpowiedzialności za służbę zdrowia. Dzięki dekomercjalizacji szpitali zachowa ona publiczny charakter. Państwo znów wzięło odpowiedzialność za zdrowie Polaków.

LEPSZE FINANSOWANIE ZDROWIA – W 2017 r. Rząd zwiększył budżet na zdrowie o 6 mld zł. Podjął także historyczną decyzję o stopniowym zwiększeniu nakładów na ochronę zdrowia do 6% PKB w 2025 roku.

PAKIET SZUMOWSKIEGO – Realizowany obecnie pakiet zmian w służbie zdrowia to kilka kluczowych dla polskiej służby zdrowia założeń: uruchomienie **Narodowego Instytutu Onkologii** oraz **Narodowego Programu Zdrowego Serca**; intensywny **Dialog z Zawodami Medycznymi**; nowe **Standardy Opieki Okołoporodowej**; oraz dalsze **zwiększanie nakładów na ochronę zdrowia** (w 2019 roku wydatki publiczne na ochronę zdrowia po raz pierwszy w historii przekroczą 100 mld zł), **zmniejszenie biurokracji w ochronie zdrowia** (poprzez cyfryzację usług medycznych czy wprowadzenie sekretarek medycznych); dalsze **inwestycje w zdrowie: Narodowy Program Leczenia Bólu; Medycynę Szkolną, Monitoring przewozu leków.**

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie mazowieckim realizowanych było 21 inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej inwestycji 1.124.503 tys. zł, w tym z budżetu państwa 903.838 tys. zł. Do najistotniejszych zadań realizowanych w tym regionie należy zaliczyć m.in.:

1. Zadanie inwestycyjne pn. „Uniwersyteckie Centrum Stomatologiczne Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego” o wartości kosztorysowej inwestycji 72.287 tys. zł, w tym z budżetu państwa 70.787 tys. zł w latach 2015-2019.
2. Zadanie inwestycyjne pn. „Nadbudowa, rozbudowa i przebudowa Samodzielnego Publicznego Klinicznego Szpitala Okulistycznego w Warszawie przy ul. Sierakowskiego 13” o wartości kosztorysowej inwestycji 53.478 tys. zł, w tym z budżetu państwa 34.901 tys. zł, które realizowane jest w latach 2017-2020.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MAZOWIECKIEJ SŁUŻBY ZDROWIA

- Przy wsparciu rządu doprowadzimy do kompleksowej modernizacji budynków Instytutu im. Marii Skłodowskiej Curie – Centrum Onkologii.
- Dokonamy modernizacji budynków należących do Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus.
- Będziemy rozwijać zasoby w ramach usługi e-zdrowie. Zapewnimy dostęp do usług telemedycznych poprzez pomoc w wyposażeniu gabinetów pierwszego badania dla pacjentów.
- Zwiększymy nakłady na profilaktykę i edukację zdrowotną.

OCHRONA MAZOWIECKIEJ KULTURY, ROZWÓJ TURYSTYKI, WZROST AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ I PROMOCJA REGIONU

Kwestie kultury, turystyki i promocji to obszar, w którym samorządy mają szczególnie duże możliwości oddziaływania. Polska słynie z unikatowych walorów, które dają szczególne szanse w zakresie promocji regionów i kultywowania regionalnej kultury. W wymiarze wewnętrznym to także odpowiedzialne zadania rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców, tak aby od najmłodszych lat wspierać troskę o zdrowie poprzez promocję sportu.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA MAZOWIECKIEJ KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI

SIEĆ MUZEÓW – W 2017 r. środki na kulturę wyniosły ponad 4 mld zł. W ostatnich dwóch latach nastąpił wzrost nakładów na kulturę o ok. 20%. Rząd konsekwentnie buduje i uzupełnia sieć muzeów, podjął także decyzję o powołaniu Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków. Na Mazowszu w ramach dofinansowania z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów kulturalnych do gmin i powiatów trafiło ponad 386,3 mln zł.

PROGRAM KLUB – Powstały realne narzędzia systemowego wsparcia sportu dzieci i młodzieży – ogólnopolskie programy aktywizujące rocznie prawie 1,5 mln dzieci i młodzieży. O 37% wzrósł w 2017 roku odsetek dzieci

objętych sportowymi programami w porównaniu do roku 2015. W ramach programu wsparcie otrzymało 3 352 klubów sportowych. Po raz pierwszy w historii małe i średnie kluby sportowe otrzymują bezpośrednie wsparcie z rządu. Pieniądze trafiają tam, gdzie przyszli sportowcy stawiają swoje pierwsze kroki i do klubów, w których kształtowane są zdrowe nawyki dzieci.

PROGRAM SKS – Ponad 42 mln zł rząd przeznaczył na realizację programu SKS w 2017 roku. To dodatkowe zajęcia wychowania fizycznego w szkołach w całej Polsce. Programem jest objętych 260 tys. uczniów w ok. 14 tys. grupach ćwiczebnych. W ramach programów rządowych pieniądze trafiają do ponad 20 tys. trenerów, nauczycieli WF-u i animatorów sportu rocznie. Jednym z priorytetów Rządu jest zapewnienie Polakom dostępu do nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury sportowej, dlatego stale zwiększa środki na ten cel. W 2017 roku 463 mln zł zostało przeznaczonych na remonty, budowę i modernizację sal gimnastycznych, hal sportowych, boisk, basenów, kortów i urzędzeń lekkoatletycznych. Powstają także inwestycje o szczególnym znaczeniu dla polskiego sportu.

OTWARTE STREFY AKTYWNOŚCI – Są ogólnodostępnymi plenerowymi miejscami do uprawiania sportu, rekreacji i odpoczynku. Rząd przeznaczy na ten cel w ciągu czterech lat 1,8 mld zł. Pozwoli to na budowę, przebudowę lub remont nawet 6 tys. obiektów w całej Polsce. W ramach dofinansowania na inwestycje strategiczne z Ministerstwa Sportu i Turystyki (MSiT) do regionalnych inwestycji infrastrukturalnych obejmujących budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów sportowych do gmin i powiatów trafiło ponad 400,5 mln zł. W województwie mazowieckim w ramach dofinansowania z MSiT do regionalnych inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów sportowych do gmin i powiatów trafiło 110,5 mln zł.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Według danych Mazowsze odstaje od średniej krajowej pod względem uczestnictwa dzieci i młodzieży do lat 18 w klubach sportowych (w przeliczeniu na 1000 osób). W Mazowieckiem ten odsetek wynosi 124,5 wśród chłopców, podczas gdy w całej Polsce 140,7, a wśród dziewcząt 58,7 (Polska – 58,9). Samorząd województwa musi poczynić wszelkie starania na rzecz promocji sportu wśród najmłodszych, pamiętając, że sport to zdrowie.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MAZOWIECKIEJ KULTURY, ROZWOJU TURYSTYKI, WZROSTU AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ I PROMOCJI REGIONU

- Będziemy rozwijać turystykę nadwiślańską poprzez rozbudowywanie nadrzecznych ścieżek rowerowych, tarasów widokowych i miejsc pamięci.
- Będziemy modernizować i unowocześniać gminne oraz powiatowe ośrodki kultury.
- Rozwiniemy program budowy ścieżek rowerowych.
- Wprowadzimy program rozwoju bibliotek publicznych.

MAZOWIECKIE ŚRODOWISKO, GOSPODARKA WODNA I CZYSTE POWIETRZE

Czyste środowisko jest warunkiem koniecznym dla istnienia zdrowego społeczeństwa. Każdy obywatel ma prawo oddychać czystym powietrzem i korzystać z czystych zasobów wodnych. Od tego, jaki jest stan środowiska zależy jakość życia nas wszystkich; z kolei od tego, jaki ten stan zostawimy po sobie, będzie zależeć komfort życia przyszłych pokoleń Polaków. Lokalne władze, będące najbliżej problemu, doskonale rozumieją jakim wyzwaniem jest np. smog. Dlatego odpowiedzialne zadanie przeciwdziałania negatywnym zmianom i poprawy czystości środowiska najlepiej zrealizują samorządy.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA MAZOWIECKIEGO ŚRODOWISKA, GOSPODARKI WODNEJ I CZYSTEGO POWIETRZA

STOP SMOG – W 2017 roku rząd rozpoczął realizację programu, który skierowany jest do miast liczących do 100 tysięcy mieszkańców, znajdujących się na europejskiej liście miast z najbardziej zanieczyszczonym powietrzem. W 2018 r. rząd przeznaczył 180 mln zł na termomodernizację budynków. Ponadto, do 2020 roku przeznaczył 10 mld zł na dofinansowanie projektów poprawiających jakość powietrza, a tym samym jakość życia obywateli. Większe projekty i inwestycje, w tym rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych w miastach, będą finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Lokalne projekty obniżania emisji, szczególnie niskiej, będą natomiast wspierane

przez regionalne programy operacyjne i programy wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Rządowe wsparcie finansowe, jakie zapewnia Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w pozyskiwaniu środków w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”, ma przede wszystkim, na celu stymulowanie postępu cywilizacyjnego w zakresie ochrony środowiska, adaptacji do zmian klimatu, a także zwiększenia efektywności energetycznej gospodarki. W związku z tym, w dużej mierze dofinansowanie udzielane jest na projekty związane z termomodernizacją budynków, a także budową sieci ciepłowniczej.

W 2016 roku doszło do podpisania umowy na dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko projektu Zaopatrzenia w wodę i oczyszczanie ścieków w Warszawie - Faza V. Dofinansowanie wyniesie ponad 500 mln zł. Projekt obejmuje 59 zadań związanych z gospodarką ściekową (w tym: budowa 39,95 km i modernizacja 25,67 km kanalizacji sanitarnej, budowa zbiornika retencyjnego na Oczyszczalni Ścieków Czajka, budowa lub modernizacja 6 przepompowni ścieków), 8 zadań związanych z zaopatrzeniem w wodę (w tym budowa 1,03 km i modernizacja 0,76 km sieci wodociągowej, modernizacja przepompowni wody, rozbudowa instalacji uzdatniania wody w Zakładzie Wodociągu Północnego), 2 zadania dotyczące centralnego systemu sterowania siecią kanalizacyjną oraz 17 zadań związanych z rozbudową systemu informacji geograficznej GIS i modeli sieci wod.-kan.

W wyniku realizacji projektu planowane jest podłączenie 13 214 nowych użytkowników sieci kanalizacyjnej i 4 270 nowych użytkowników sieci wodociągowej.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MAZOWIECKIEGO ŚRODOWISKA, GOSPODARKI WODNEJ I CZYSTEGO POWIETRZA

- Wykorzystamy program „Żwirko i Wigura”, który będzie realizowany przez PFR do działań antysmogowych poprzez zastosowanie dronów. Dzięki temu będzie można skuteczniej egzekwować prawo zabraniające spalania trujących substancji w piecach centralnego ogrzewania, co m.in. da skuteczne narzędzie służbom, które do tej pory zajmowały się kontrolami w tym zakresie. Drony umożliwiają również sprawne odnajdywanie nielegalnych wysypisk śmieci czy skuteczną kontrolę dróg i mostów oraz rzetelną ocenę natężenia ruchu drogowego.
- We współpracy z instytucjami rządowymi będziemy budować moce kogeneracyjne zarówno w kontekście poprawy czystości powietrza (kogeneracja pozwala na uzyskanie większej efektywności wytwarzania w porównaniu z wytwarzaniem ciepła i energii elektrycznej osobno), jak i wymianę i budowę nowych mocy wytwórczych w elektroenergetyce.
- Przy wsparciu rządu będziemy uruchomić zakłady zaawansowanego przetwarzania odpadów na syngaz / CNT w oparciu o technologię sprawdzoną w pilotażu przez polską spółkę. Wykorzystamy w tym celu środki unijne.
- Powołamy mazowieckiego pełnomocnika ds. jakości powietrza.
- Wybudujemy więcej stacji pomiarowych sprawdzających stan powietrza.
- Będziemy tworzyć strefy niskoemisyjne w centrach miast.
- Stworzymy Kontrakt Subregionalny. Program będzie faktycznie realizowanym instrumentem finansowym z przypisanym do niego wieloletnim budżetem inwestycyjnym corocznie weryfikowanym i korygowanym. Będzie obejmował duże, wieloletnie przedsięwzięcia o znaczeniu wojewódzkim lub krajowym. Program skierowany jest do miast powiatowych i

MAZOWIECKA INNOWACYJNOŚĆ I CYFRYZACJA REGIONU

powiatów. W modelu finansowym będzie funkcjonował w postaci montażu finansowego środków budżetu państwa, samorządu województwa i samorządu powiatu/miasta na prawach powiatu.

- Stworzymy Program 3x33%. Program będzie przeznaczony do corocznego finansowania określonej liczby zadań inwestycyjnych gmin. Montaż finansowy polegał będzie na współfinansowaniu inwestycji w 33,3% przez gminę, samorząd województwa mazowieckiego i budżet państwa (reprezentowany przez wojewodę).

Program będzie stosowany do gminnych inwestycji:

Drogowych, wodociągowych, kanalizacyjnych i infrastruktury edukacyjnej (przedszkola, szkoły, żłobki).

Nowoczesne społeczeństwo informacyjne charakteryzuje się możliwością i umiejętnością korzystania z szybkiego Internetu i wykorzystywania go do celów usprawniających codzienne życie. Polska gospodarka wkraczająca w nowy etap rozwoju sięga coraz chętniej również po rozwiązania innowacyjne, wykorzystując efektywnie nasz potencjał. W tym zakresie władze samorządowe istotnie wpływają na kształt rozwoju nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych kierując strumień finansowania do właściwych ośrodków.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA MAZOWIECKIEJ INNOWACYJNOŚCI I CYFRYZACJI REGIONU

Do 2020 r. zapewnimy obywatelom dostęp do Internetu szerokopasmowego o prędkości co najmniej 30 mb/s. Umożliwi to wejście polskiego społeczeństwa w nową erę cyfrową. Oznacza to możliwość pracy zdalnej, powszechnego korzystania z e-usług, co uprości załatwianie spraw urzędowych, uzyskiwanie dokumentów, korzystanie z usług medycznych i ubezpieczeniowych oraz wymianę informacji drogą elektroniczną pomiędzy urzędami.

Już dziś obywatele mogą korzystać z kilkuset różnorodnych e-usług. Większość z nich została uruchomiona lub poprawiona w ciągu ostatnich dwóch lat. Bez wychodzenia z domu rodzice mogą już zgłosić narodziny dziecka. W prosty sposób można np. złożyć wniosek w programie „Rodzina 500+”, z czego w minionym roku skorzystało ok. 24% uprawnionych, po-

nad 1,2 mln wniosków drogą elektroniczną złożono w ramach programu „Dobry Start”, a przeszło 11 mln Polaków złożyło elektroniczną deklarację podatkową. On-line, bez problemu, można zawnioskować o wydanie nowego dowodu osobistego lub też zgłosić jego utratę, a kierowcy, jeżeli muszą, mogą sprawdzić liczbę punktów karnych.

Od września dzięki aplikacji mDokumenty docelowo każdy obywatel będzie mógł zrezygnować z noszenia przy sobie wielu dokumentów potrzebnych na co dzień (np. dowodu osobistego, prawa jazdy, dowodu rejestracyjnego, potwierdzenia polisy OC - tzw. pakiet kierowcy, legitymacji szkolnej lub studenckiej). Wszystkie te dokumenty już niebawem będą dostępne w smartfonie. Niezależnie od tego od 1 października kierowcy nie będą musieli mieć przy sobie dowodu rejestracyjnego i polisy OC pojazdu.

Dodatkowo, do 2020 r. powstanie Ogólnopolska Sieć Edukacyjna łącząca wszystkie szkoły w Polsce, która zapewni dostęp do Internetu o prędkości 100 mb/s, usług i treści edukacyjnych (na przykład z bezpłatnych lektur szkolnych, dostępnych na portalu lektury.gov.pl) oraz kształcenia w zakresie umiejętności cyfrowych. Jeszcze w 2018 r. 1,5 tys. szkół zostanie włączonych do tej sieci. Dziś jedynie co 6 szkoła ma dostęp do szybkiego Internetu.

Nowoczesne społeczeństwo informacyjne charakteryzuje się możliwością i umiejętnością korzystania z szybkiego Internetu i wykorzystywania go do celów usprawniających codzienne życie.

Wystartował pilotaż systemu ostrzegania SMS-ami przed zagrożeniami. Dzięki podpisanemu porozumieniu między Ministerstwem Cyfryzacji, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Rządowym Centrum Bezpieczeństwa i przedstawicielami operatorów, informacja o zagrożeniu dotrze do wszystkich mieszkańców zagrożonego województwa.

Docelowy system ruszy w grudniu 2018 r. Pozwala na to nowelizacja Prawa telekomunikacyjnego oraz niektórych innych ustaw z 11 czerwca br. Nakłada ona na operatorów obowiązek niezwłocznego, nieodpłat-

nego wystania, na żądanie dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, komunikatu do wszystkich użytkowników na określonym przez niego obszarze. Obowiązek ten w pełnym wymiarze będzie realizowany od 12 grudnia 2018 roku (wtedy nowelizacja wchodzi w życie), ale już teraz operatorzy zgodzili się na uruchomienie pilotażu. Chodzi o to, aby w szczególności w okresie wakacyjnym wypoczywający mogli dostawać ostrzeżenia o ewentualnych zagrożeniach (np. o nagłych zjawiskach pogodowych takich jak intensywne burze czy gwałtowne nawałnice). Dzięki temu informacja o zagrożeniu dotrze do abonentów sieci znajdujących się na obszarze zagrożonego województwa.

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, które pełni funkcję krajowego centrum zarządzania kryzysowego, 24 godziny na dobę monitoruje sytuację w kraju pod kątem wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń. Informacje otrzymujemy od różnych podmiotów krajowych i zagranicznych. Podobny mechanizm będzie funkcjonował w przypadku komunikatów o zagrożeniu dla ludności. Ministrowie, kierownicy urzędów i instytucji centralnych oraz wojewodowie będą przekazywali informacje o zagrożeniu do RCB, które przekaże ją operatorom telekomunikacyjnym do niezwłocznego i nieodpłatnego wystania.

Operatorzy pracują intensywnie nad technicznym wdrożeniem rozwiązania, które umożliwi docelowo wysyłanie takich powiadomień na obszarze mniejszym niż województwo.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie mazowieckim w ciągu ostatnich 12 miesięcy z usług administracji publicznej za pomocą Internetu korzystało 37% osób.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MAZOWIECKIEJ INNOWACYJNOŚCI I CYFRYZACJI REGIONU

- Będziemy wspierać rządowy program Ogólnopolska Sieć Edukacyjna wyrównujący szanse edukacyjne uczniów z małych ośrodków poprzez budowę nowoczesnej, szybkiej i bezpiecznej sieci dostępowej szerokopasmowego Internetu dla szkół oraz wprowadzającego nowoczesne metody kształcenia.
- Wykorzystując Program Operacyjny Polska Cyfrowa będziemy rozwijać projekt „Ostatnia mila” polegający na inwestycjach w sieci dostępu do Internetu. Nasze działania będą dotyczyły wsparcia projektów w zakresie rozbudowy i przebudowy sieci, a także infrastruktury telekomunikacyjnej zapewniających szerokopasmowy dostęp do Internetu o parametrach 30 Mb/s i więcej, a także w uzasadnionych przypadkach, gdzie nie zostanie wykreowana podaż infrastruktury szerokopasmowej zapewniającej przepustowość co najmniej 30 Mb/s, w zakresie podstawowego dostępu do Internetu szerokopasmowego.
- Będziemy rozwijać zasoby udostępniające centralne usługi klasy e-państwo.

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE MAZOWIECKIEGO I ROZWÓJ MIESZKALNICTWA

Efektywne i racjonalne korzystanie z zasobów to podstawa gospodarki zrównoważonej. Kluczowym elementem zapewnienia rozwoju gospodarki jest dostęp do energii – stabilny dostęp do tanich zasobów energetycznych to fundament dalszego postępu. Drugim istotnym aspektem polityki infrastrukturalnej jest mieszkalnictwo, w którym to obszarze polskie społeczeństwo wykazuje znaczne potrzeby. Zaspokojenie potrzeb na mieszkania i energię dla polskiego społeczeństwa i gospodarki stanowi jeden z najważniejszych elementów rozwoju kraju.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA MAZOWIECKIEJ ENERGETYKI I MIESZKALNICTWA

Pakiet „Mieszkanie+” stanowi element rządowego programu mieszkaniowego pod nazwą Narodowy Program Mieszkaniowy (NPM), obejmuje szereg instrumentów wzajemnie się uzupełniających, skierowanych do różnych grup beneficjentów. Podstawowe działania koncentrują się bezpośrednio na tworzeniu nowego zasobu mieszkaniowego poprzez:

1. Budowę powszechnie dostępnych mieszkań na wynajem o umiarkowanym czynszu,

W przygotowaniu BGKN są następujące projekty mieszkaniowe w woj. mazowieckim:

1. Radom (ul. Tytoniowa), potencjalna liczba mieszkań: 124.
2. Warszawa (ul. Karczkowska), potencjalna liczba mieszkań: ponad 2 500.

3. Warszawa (ul. Sowińskiego), potencjalna liczba mieszkańców: 459.
4. Warszawa (ul. Ordon/Sowińskiego).
5. Warszawa (ul. Radzymińska).

Podana liczba mieszkań to szacunki, ostateczna ich liczba będzie znana po opracowaniu projektu budowlanego.

Poza wyżej wymienionymi prace przygotowawcze prowadzone są także w innych lokalizacjach woj. mazowieckiego.

2. Wsparcie przedsięwzięć społecznego budownictwa czynszowego.

a) *Preferencyjne finansowanie zwrotne na budowę mieszkań o limitowanym czynszu adresowane do osób o umiarkowanych dochodach.*

W latach 2016-2018 w ramach rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego zakwalifikowano 136 wniosków obejmujących łącznie budowę 6 166 mieszkań na wynajem, o łącznej wartości inwestycji 1,3 mld zł. **Z woj. mazowieckiego do finansowania zwrotnego zostały zakwalifikowane 22 wnioski, które dotyczą budowy 1 239 mieszkań na kwotę finansowania ok. 172 mln zł.** Dla 9 wniosków została podpisana umowa kredytowa z BGK. Mieszkania powstaną w następujących lokalizacjach: Ciechanów, Mława, Karczew, Pruszków, Pułtusk, Wyszków, Ostrołęka, Siedlce, Warszawa.

b) *Bezzwrotne finansowe wsparcie z budżetu państwa na rozwój budownictwa zaspokajającego potrzeby mieszkaniowe osób o niższych dochodach oraz budownictwa wspomaganego.*

Z woj. mazowieckiego do finansowego wsparcia zostały zakwalifikowane **62 wnioski**, na łączną kwotę finansowego wsparcia **62,1 mln zł**. Wnioski dotyczą utworzenia **1031 lokali mieszkalnych**. Mieszkania powstaną w następujących gminnych lokalizacjach: Czerwińsk Nad Wisłą, m. st. Warszawa dzielnica Targówek, Strzegowo, Piastów, Grodzisk Mazowiecki, Mińsk Mazowiecki, Żyrardów, Serock, Radzymin, Lesznowola, m. st. Warszawa dzielnica Praga-Północ, Płock, Ożarów Mazowiecki, Góra Kalwaria, po-

wiat szydłowiecki, Łosice, Garbatka – Letnisko, Sokołów Podlaski, Ostrów Mazowiecka, gmina Pomiechówek, Mława, Celestynów, Izabelin, Tarczyn, Łochów, Czostów, Grodzisk Mazowiecki, Sanniki, Baboszewo, Żelechów, Łomianki, Strzegowo, Iłża, Milanówek, Nowa Sucha.

3. Dopłaty do czynszów.

W zakresie dopłat do czynszu, ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania, oczekuje na podpis Prezydenta RP. Od 2019 r. tj. po wejściu w życie przepisów ustawy znane będą jej efekty rzeczowe.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MAZOWIECKIEJ ENERGETYKI I MIESZKALNICTWA

- Będziemy ściśle współpracować z rządem przy realizacji programów kierowanych do samorządów.
- Przekażemy niewykorzystane obiekty na potrzeby realizacji rządowego programu Mieszkanie Plus.
- Będziemy rozwijać elektromobilność i paliwa alternatywne poprzez:
- Rozwój stacji ładowania w największych aglomeracjach i obszarach gęsto zaludnionych.
- Rozwój infrastruktury dla tankowania gazu ziemnego w postaci CNG/LN.
- Wprowadzenie stref czystego transportu, co wpłynie na spadek emisji szkodliwych związków szczególnie w centrach miast.
- Będziemy rozwijać Fundusz Niskoemisyjnego Transportu (FNT), m.in. poprzez:
- Wsparcie publicznego transportu zbiorowego działającego w szczególności w aglomeracjach miejskich, uzdrowiskach, na obszarach, na których ustanowione zostały formy ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody, wykorzystującego biopaliwa ciekłe, inne pa-

BEZPIECZEŃSTWO OBYWATELI W MAZOWIECKIEM

- liwa odnawialne, sprężony gaz ziemny (CNG) lub skroplony gaz ziemny (LNG), w tym pochodzący z biometanu, wodór lub energię elektryczną.
- Zakup nowych pojazdów i jednostek pływających zasilanych biopaliwami ciekłymi, sprężonym gazem ziemnym (CNG) lub skroplonym gazem ziemnym (LNG), w tym pochodzącym z biometanu, lub wodorem, lub wykorzystujących do napędu energię elektryczną.
- Rozwój zeroemisyjnego transportu publicznego.
- Będziemy rozwijać kogenerację, która jest szansą dla ciepłownictwa samorządowego m.in. poprzez:
- Rozwój ciepłownictwa sieciowego zasilanego ciepłem wytwarzanym w procesie kogeneracji.
- Inwestycje w lokalne elektrociepłownie przyniosą niesamowite efekty. Na obszarze objętym tym działaniem diametralnie zmniejszy się emisja dwutlenku węgla i rakotwórczego pyłu zawieszonego PM10.
- Realizacja inwestycji układu kogeneracyjnego.
- Będziemy rozwijać Klastry Energii poprzez:
- Aktywne uczestnictwo w klastrze, koordynowanie działań lub wsparcie dla wspólnych działań społeczności w celu utworzenia klastra.
- Opracowanie i wdrożenie Planów Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Planów zaopatrzenia w ciepło energię elektryczną i paliwa gazowe.
- Będziemy rozwijać program rozwoju gazyfikacji.

Bezpieczeństwo polskich obywateli to kwestia fundamentalna dla właściwego rozwoju społecznego. Przywrócenia poczucia troski państwa nad obywatelem musi odbyć się poprzez ponowne przejęcie odpowiedzialności za najważniejsze zadania w zakresie bezpieczeństwa. Rozwój i modernizacja służb mundurowych, szczególnie policji i straży pożarnej, powinny być obiektem szczególnego zainteresowania władz samorządowych.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

PRZYWRÓCENIE POSTERUNKÓW – Rząd koalicji PO-PSL w latach 2007-2015 zlikwidował ponad połowę posterunków Policji w Polsce, co diametralnie obniżyło poziom bezpieczeństwa na wielu obszarach kraju. Przez ponad dwa lata rząd Prawa i Sprawiedliwości zdecydowanie zmienił sytuację w zakresie bezpieczeństwa w lokalnych społecznościach. Stało się to możliwe m.in. dzięki przywróceniu ponad 70 posterunków policji w małych miejscowościach. W Mazowieckiem przywrócono już 13 posterunków: w Zabrodziu, Kampinosie, Jastrzębiu, Łysych, Przytyku, Lesznie, Korytnicy, Zbuczynie, Sobolewie, Maciejowicach, Miastkowie Kościelnym, Starożrebach i Baranowie.

PROGRAM MODERNIZACJI SŁUŻB MUNDUROWYCH – W 2017 r. Policja zakupiła 956 radiowozów, Państwowa Straż Pożarna 139 samochodów, a Straż Graniczna 130. Zainwestowano także w rozwój Ochotniczych Straży Pożarnych – w 2017 r. dotacja dla OSP została podniesiona o 15 mln zł.

INNOWACYJNE FORMY KONTAKTU – M.in. możliwość zgłoszenia zagrożenia w swojej okolicy przez Internet, za pośrednictwem Krajowej Mapy

Bezpieczeństwa czy korzystania z mobilnej aplikacji „Moja Komenda”, która pozwala na szybki kontakt z dzielnicowym. Z aplikacji tej skorzystało już ponad 80 tys. osób. Działania te idą w parze z nauką bezpiecznych zachowań, głównie wśród dzieci i młodzieży. Jednym ze sposobów promowania odpowiedzialnych postaw jest przyznawanie nagród „Młody Bohater” za podjęcie prób ratowania życia. Dodatkowo realizowana jest odpowiedzialna polityka migracyjna. Polscy funkcjonariusze Straży Granicznej wspierali uszczelnianie granic w 18 państwach, podnosząc w ten sposób bezpieczeństwo w Europie.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Zgodnie z danymi statystycznymi, wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w województwie mazowieckim wynosi 56%, przy średniej krajowej na poziomie 66,5%. To pokazuje, jak wiele jest jeszcze do zrobienia w kwestii bezpieczeństwa publicznego, czym z pewnością muszą się zająć samorzady na terenie Mazowsza.

W województwie mazowieckim cały czas występuje bardzo duży odsetek wypadków drogowych, o czym świadczą dane. Według statystyk 9,2 na 10 tys. pojazdów na terenie Mazowsza ulega wypadkom, w których notuje się ogromną liczbę rannych (11,0 na 10 tys. pojazdów). Wielu poszkodowanych to piesi. Powyższe fakty zmuszają nas do podjęcia radykalnych działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa na drogach, a także zwiększenie ochrony pieszych m.in. poprzez budowę bezpiecznych przejść przez jezdnię.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

- Będziemy budować bezpieczne i oświetlone przejścia dla pieszych.
- Polepszymy jakość dróg powiatowych i wojewódzkich w celu zwiększenia na nich bezpieczeństwa.
- Będziemy wspólnie z rządem przywracać zlikwidowane za rządów PO-PSL posterunki Policji.

SPRAWNA ADMINISTRACJA I LEPSZE ZARZĄDZANIE W MAZOWIECKIEM

Władza samorządowa to także sprawna administracja i lepsze zarządzanie. Poziom samorządowy wymaga nie tylko wizji i szerokiej perspektywy rozwoju, ale także bezpośrednich dobrych działań. Dobry gospodarz zna swoich obywateli i ich potrzeby. W trosce o nasze Małe Ojczyzny konieczna jest stała poprawa jakości zarządzania i efektywności wydatkowania środków publicznych. Władza samorządowa musi być najbliższej mieszkańców w regionach każdego dnia dając bezpośredni przykład dobrego rządzenia.

CO RZĄD ZROBIŁ, ABY USPRAWNIĆ ADMINISTRACJĘ

LEPSZE WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW UNIJNYCH – Dzięki dynamicznym działaniom rządu w ciągu 2 lat udało się zdecydowanie przyspieszyć realizację programów finansowanych ze środków unijnych. Po wyborach parlamentarnych Ministerstwo Rozwoju przeprowadziło analizę stanu wdrażania funduszy unijnych na lata 2014 - 2020. Przeprowadzony audyt wykazał, że w porównaniu do innych państw opóźnienia sięgały nawet roku. Niektóre wskaźniki wykorzystania funduszy były bliskie zeru.

W czerwcu 2016 r. Rada Ministrów przyjęła „Plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach umowy partnerstwa”, który przyniósł zdecydowaną poprawę.

Łącznie w ramach obecnej perspektywy budżetowej podpisano już ponad 25 tys. umów na dofinansowanie projektów z pieniędzy UE o wartości ponad 225,5 mld zł.

Dodatkowo, dzięki energicznym działaniom byłego Ministra Rozwoju Mateusza Morawieckiego udało się zagospodarować 9 mld euro pochodzących z poprzedniej perspektywy budżetowej na lata 2009-2013.

Polska z powodzeniem zakończyła także negocjacje w sprawie funduszy norweskich. Dzięki temu nasz kraj otrzyma 810 mln euro, które zostaną przeznaczone m.in. na ochronę środowiska i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Niestety, znacznie wolniej niż programy krajowe realizowane były programy regionalne, za które odpowiadają samorządy wojewódzkie. Szacuje się, że zagrożona jest kwota ok. 887 mln euro z programów regionalnych.

PAKIET DLA ŚREDNICH MIAST – Na 255 polskich miast posiadających status średnich aż 122 ośrodki, według analiz przeprowadzonych przez PAN, są zagrożone utratą funkcji społeczno-gospodarczych. Ponad 2 mld zł przeznaczone na wsparcie w ramach programu zostaną przekazane na cele związane z inwestycjami publicznymi, wspieranie efektywności energetycznej, czy też tworzenie warunków dla inwestycji prywatnych. Pakiet dla Miast Średnich jest krokiem milowym na rzecz wyrównywania szans rozwojowych wszystkich obszarów kraju.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Jeśli chodzi o wartość wniosków o dofinansowanie w ramach RPO, województwo mazowieckie zajmuje 4. miejsce. Wkład UE w złożonych wnioskach o dofinansowanie wynosi 9,7 mld zł, co stanowi 109% alokacji.

W klasyfikacji podpisanych umów województwo mazowieckie zajmuje 9. miejsce spośród wszystkich województw – podpisanych zostało 2,3 tys. umów na kwotę dofinansowania UE 5,2 mld zł, co stanowi 59%

alokacji, podczas gdy średnie wykorzystanie alokacji w podpisanych w RPO umowach jest na poziomie 57%.

W województwie mazowieckim „Pakiem dla Miast Średnich” objęto miasta: Gostynin, Pułtusk, Koźnice, Sierpc, Garwolin, Przasnysz, Sokołów Podlaski, Grójec, Ostrołęka, Ostrów Mazowiecka, Ciechanów, Płock, Sochaczew, Mława, Wyszaków, Płońsk, Żyrardów, Siedlce, Nowy Dwór Mazowiecki, Wołomin, Piastów, Otwock, Pruszków, Legionowo, Mińsk Mazowiecki, Kobyłka, Grodzisk Mazowiecki, Marki, Józefów, Piaseczno, Ząbki.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POPRAWIENIA JAKOŚCI ADMINISTRACJI

- Sprawność administracji będzie na bieżąco monitorowana.
- Zapewnimy szybsze i sprawniejsze wydatkowanie unijnych środków w ramach programów regionalnych.
- Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) dla miast regionalnych Radomia i Płocka. Po statystycznym podziale Województwa konieczne wydaje się przygotowanie dwóch odrębnych regionalnych programów operacyjnych. W ramach każdego z nich będą mogły zostać utworzone (wzorem obecnej perspektywy) instrumenty ZIT. W ramach RPO „nie-stołecznego” prawo do realizacji ZIT powinny otrzymać miasta regionalne Radom i Płock z ich obszarami funkcjonalnymi.

